

◀ *Teta Máry (1898)*

život taková díla, která ho postavila mezi přední představitele českého impresionismu v krajinomalbě. Jeho tvorbu je možné rozdělit do tří období. V prvním byl pod vlivem svého profesora na Akademii výtvarného umění v Praze J. Mařáka a lyrizmu A. Chittussiho. V druhém se snažil hlouběji zachytit ráz krajiny a její život. Z té doby jsou například obrazy U nás v Kameničkách nebo Z pohorských motivů. Nejen náladu přírody ale také měst, zejména milované Prahy a člověka v ní, se Antonín Slaviček snažil zachytit na svých obrazech. Právě pohledy na Prahu, na její ulice, náměstí, trhy, sady, představují třetí období Slavičkovy tvorby. Ale do nové emise bylo vybráno dílo z jeho ranější tvorby s názvem Podzim ve Veltrusích. Je

Měsíčník Čechů, Moravanů a Slezanů na Slovensku

ČESKÁ BESEDA

ROČNÍK X, LEDEN 2004, CENA 10 Sk

1

Umělecká díla na známkách

Kdo dostal trochu objemnější zásilku před vánočními svátky, která byla těžší než obyčejný dopis, mohl od odesílatele z České republiky již mít některou z dalších tří poštovních známek emise Umělecká díla na známkách. Tentokrát byla do emise vybrána díla Maxe Švabinského, Antonína Slavička a Angola Bronzina.

Představovat osobnost **Maxe Švabinského** (1873 – 1962) jako plodného umělce se širokým záběrem tvorby by asi bylo zbytečné. Je to všeobecně známo. Vnímali jsme jeho ilustrace i celou řadu malířských a grafických portrétů předních osobností českého politického a kulturního života. Inspirací mu byly i cesty na Slovensko, jak o tom svědčí výstava o působení osobnosti české kultury na Slovensku, která je ještě přístupná v košické Státní vědecké knihovně. Kromě malby a užité grafiky se věnoval také monumentálním realizacím. Ten, kdo navštívil katedrálu sv. Víta v Praze si jistě pamatuje, že autorem návrhů barevných oken a mozaik pro tento český skvost je právě Max Švabinský. Šířku záběru jeho tvorby potvrzují také návrhy bankovek a poštovních známek. Do nejnovější série emise Umělecká díla

▲ *Studie portrétu umělcovy choti (1897)*

▲ *Detail obazu Snímání Krista (kolem 1545)*

rovněž v pražské Národní galerii.

Na třetí známce je rovněž dílo ze sbírky Národní galerie v Praze, ale tentokrát nikoli z dílny českého malíře, nýbrž italského. **Angolo Bronzino** (1503 – 1572) patřil k nejvýznamnějším florentským manýristům a stal se oblíbeným portrétistou florentské aristokracie. Jeho sláva rostla a nakonec se vypracoval na dvorního malíře vévody Medicejského a jeho manželky Eleonory, jejíž portrét je rytecky převeden na třetí známce nové emise. Renesanční malíř A. Bronzino byl zpočátku ovlivněn Rafaelem a Michelangelem, maloval oltářní obrazy, dekorace, nástěnné malby, alegorie a portréty.

Sepsala a vypráví Marie Korandová

PROČPOHÁDKY

Ilustroval Josef Ladislav Jícha

Alexej Vojtášek

(* 13.12.1952 Roudnice nad Labem)

Alexej Vojtášek žil do roku 1959 v rodné Roudnici nad Labem. Jeho rodiče a prarodiče pocházeli z Moravy. Otec pracoval v textilce. Potom jako příslušník ročníku 1921 byl odveden na vojnu do Prahy. Rodina žila v Roudnici. Ještě dnes vzpomíná na přírodu v okolí města, na oboru, na Roudnickou madonu i zámek, na poutě na horu Říp a na děda, který sloužil v osobní gardě císaře Františka Josefa I. Výtvarná studia, život, práce i tvorba Alexeje souvisí pak už s Bratislavou. Zde v roce 1973 ukončil studium na Střední průmyslové škole grafické. V letech 1974-80 studoval na Vysoké škole výtvarných umění, na oddělení grafiky a knižní tvorby u profesora Albína Brunovského. Jeho tvorbu reprezentuje kresba, grafika, ilustrace, komorní malba i monumentální realizace v architektuře. Od roku 1987 se zúčastňuje kolektivních výstav a pořádá své individuální expozice doma i v zahraničí: Bratislava, Modra, Nitra, Norimberk, Praha, Skovde (Švédsko), Lisabon, Štýrský Hradec, Mnichov, Budapešť, Řím, Bazilej, Benátky, Barcelona, Vídeň.

▲ Ilustrace

Po absolvování vysokoškolských výtvarných studií se věnuje zejména ilustraci a grafice. Ilustruje literaturu pro děti, mládež i dospělé, ilustruje pohádky, poezii i prózu. K jeho autorům patří slovenští klasici M. Kukučín, L. N. Jéje, J. Smrek, světoví spisovatelé J. London, E. M. Remarque i současní slovenští autoři M. Válek, D. Dušek, D. Hevier a mnozí další. Spolu je to více než 60 titulů knižních ilustrací. Ilustroval i sbírku Arabské milostné poezie. Jako ilustrátor pracuje pro vydavatelství Mladé letá, Tatran, Slovenský spisovateľ. V blízkosti ilustrátorské tvorby se rozvíjí i

▲ Červený anděl se žlutými křídly 2002 komb. tech. 90x110,5cm

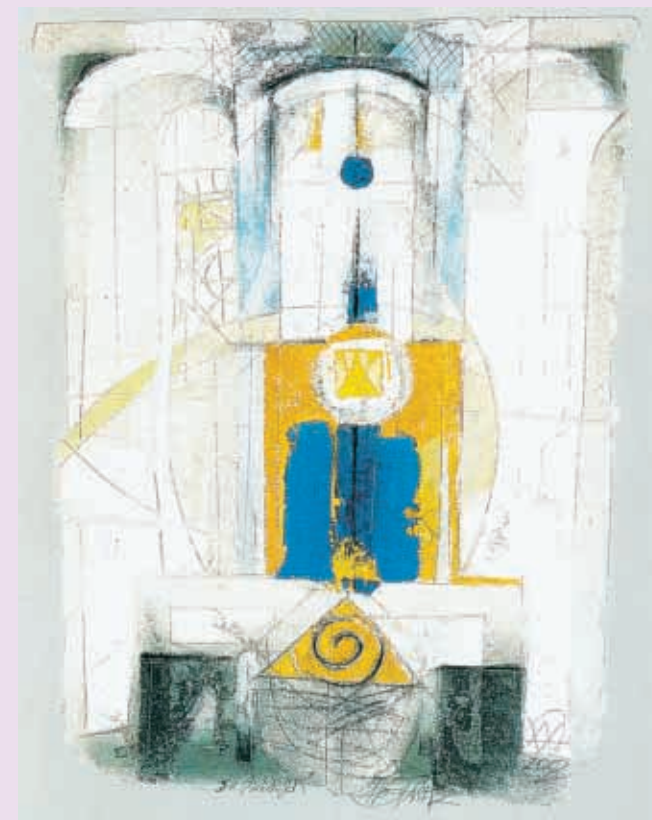
◀ str. 2

jeho grafické dílo, volná grafika i cykly, např. Pulz života, Sen v síti (1985-87). Za ilustrace i grafiku získal mnoho cen. V letech 1985-90 pedagogicky působil na Vysoké škole výtvarných umění, potom krátce na Filozofické fakultě, na katedře propagace a reklamy (1994-95).

Po výtvarných cestách umění moderny a post-moderny kráčí Alexej Vojtášek s jistotou výborného kreslíře, s citem pro jemné grafické kontrasty i s výraznou schopností maliřského projevu. Ten vychází už z magie námětů a témat, z filozofie a meditativnosti, z psychických obsahů díla. Vázán je především na sugestivní kolorit obrazů, stylistické principy i kompoziční skladbu. Významové polaridy jeho tvorby sahají od ilustrátorského narativizmu až ke znakově symbolickým obrazům stavů těla a duše. V počátcích tvorby, v ilustracích a grafikách Alexej Vojtášek především vypráví obrazové příběhy. Jsou o lidech, lidských osudech, lidském životě. V těchto příbězích dominuje žena - celek její vzrušující postavy i mnohé neméně vzrušující detaily spojené v kompozici s fragmenty přírody, architektury i s bizarním světem různých znaků a symbolů.

Plynoucí linky, aktivní šrafury, kresba jako spleť a síť, pohyby a gesta, dynamika, následnost a děje. To byly kategorie obsahu a formy rané tvorby. Potom, po roce 1989 přichází nové dílo. Prohlubují se v něm duchovní obsahy. Inspiruje antika, legendy o Atlantidě, ale i Bible. Vznikají znakové obrazy žilvlů i archetypových prvků ohně, vody, země, dřeva i kovu. Velkou inspirací se stává filozofie i kultura Dálného východu. Alexej Vojtášek zkoumá dimenze času i prostoru, hmoty, ducha i duše. V tunelu času nachází světlo, tmu i barvy života, pocitů, myšlení, poznání. Nachází zde velebné ticho, klid, zastavení, ale i vnitřní napětí, které v proměnách posouvá stále dál bytí i vědomí člověka a lidí naší doby. Od povrchu směřuje do vnitra, k podstatám, k já-

▼ Ascent 2002 komb. tech. 54 x 74cm

▲ Zákon odrazu I. 2002 akryl 130x160 cm

dru znaku, významu a symbolu. Jeho obrazy působí jako monumenty i postmoderní ikony. Alexej Vojtášek sakralizuje filozofii, historii, lidskou víru i touhy člověka.

Na přelomu let 2003/2004 má výstavu v Galerii Danuvia. Je realizována i v rámci programu Lidé proti rasizmu a v duchu myšlenek "barvy nás spojují, barvy nás nerozdělují". Připravuje také výstavu v Londýně

▲ Odkaz Atlantidy- dech draka 2002 komb.tech. 34x46 cm

a v Moskvě. Exkluzivní je i nabídka výstav v jižní Africe, v Pretorii. Výtvarné dílo Alexeje Vojtáška přináší nová poselství a podobenství a potvrzuje staré pravdy. Všechno plyne a umění je nejen svědectvím, ale i katarzí.